

УДК 621.326

Мамедова Е. — ст. гр. ХЛ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАГАЛЬНОНАУКОВА, МІЖГАЛУЗЕВА І ВУЗЬКОСПЕЦІАЛЬНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Гавдида Н.І.

Mamedova E.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

GENERAL SCIENTIFIC, INTERDISCIPLINARY AND HIGHLY SPECIALIZED TERMINOLOGY

Supervisor: Havdyda N.

Ключові слова: термін, загальнонаукова термінологія, міжгалузева термінологія, вузькоспеціальна термінологія.

Keywords: term, general scientific terminology, interdisciplinary terminology, highly specialized terminology.

Термінологія — сукупність термінів, тобто слів або словосполучень, що висловлюють специфічні поняття з певної галузі. Термін покликаний забезпечувати всім носіям мови однакове розуміння спеціального поняття, яке ним виражається. Це можливо лише за умови однозначності терміна у межах тієї термінологічної системи, в якій він вживається. Мовознавці поділяють терміни на три групи: загальнонаукові, міжгалузеві, вузькоспеціальні. Термінології кожної галузі властиві усі три групи термінів.

Загальнонаукові терміни доступні і зрозумілі, спеціального змісту не мають, тому варто зауважити, що загальнонаукові терміни в межах певної термінології можуть конкретизувати своє значення. Проаналізуємо загальнонауковий термін *аналіз*. Згадана лексема має багато визначень, що використовуються залежно від контексту, галузі знань та цілей дослідження. Наприклад, за більш загальним тлумаченням *аналіз* — наукове дослідження. За іншим тлумаченням *аналіз* — розчленування предмету пізнання, абстрагування його окремих сторін чи аспектів.

Міжгалузеві терміни використовують у кількох споріднених або й віддалених галузях. Такі терміни більш схильні до однозначності, ніж загальногалузеві. Наприклад, слово *аргумент* використовують у двох споріднених галузях. З огляду на це, воно має два значення. У логіці *аргумент* — істинне судження, за допомогою якого в процесі логічного доведення встановлюється істинність тези. У математиці *аргумент* — величина, від значень якої залежать значення функції. Міжгалузева термінологія потребує додаткових досліджень, які будуть висвітлені в окремих наукових тезах.

Вузькоспеціальні терміни — це слова чи словосполучення, які позначають поняття, що відображають специфіку конкретної галузі. Наприклад, *авантитул* — перша сторінка книжкового блоку, один з титульних елементів декоративно-композиційного призначення — є терміном виключно літературознавчої сфери.

Значна частина термінів в українській мові є запозиченою з іноземних мов, тому доцільно зауважити, що більшість запозичених термінів не варто замінювати власне українськими, оскільки їх можна неправильно зрозуміти чи донести реципієнту.